Zaaknummer: 34644-2024
Documentnummer: 34644-2024:571860

Raadsinformatiebrief

Onderwerp
Septembercirculaire 2024 gemeentefonds

Datum
15 oktober 2024

Toelichting
Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de financiële effecten van de septembercirculaire 2024 gemeentefonds. De circulaire zelf is opgenomen in bijlage 1. Wij stellen voor om de financiële effecten te betrekken bij de besluitvorming over de begroting 2025 in de raadsvergadering van 7 november, inclusief de gevolgen voor het jaar 2024.

Argumenten
In de collegeversie van de begroting zijn de uitkomsten van de septembercirculaire niet verwerkt. Ze maken echter wel onderdeel uit van de besluitvorming over de begroting. Deze raadsinformatiebrief is te beschouwen als een aanvulling op de collegeversie van de begroting.

Bij de septembercirculaire nemen we een aantal belangrijke aandachtspunten in acht:

Accressen

Vanaf de meicirculaire 2024 is de invoering van de nieuwe financieringssystematiek van het gemeentefonds vervroegd toegepast. Dit betekent dat per 2024 de ontwikkeling van de groei van het gemeentefonds gekoppeld is aan de ontwikkeling van een 8-jaars gemiddelde van het bruto binnenlands product. De loon- en prijsontwikkeling is gebaseerd op de werkelijke ontwikkeling van het bruto binnenlands product.
Dit leidt ertoe dat de raming voor deze ontwikkeling in de septembercirculaire vanaf 2027 lager uitvalt dan waar wij in onze begroting rekening mee houden. Hiervoor worden wij niet gecompenseerd in de septembercirculaire. Het nadelige effect corrigeren we in de berekening van het gemeentefonds vanuit het perspectief van realistisch begroten. Het zorgt voor een bijstelling van -€ 264.000 in 2027 en -€ 707.000 in 2028.

BTW-compensatiefonds

Op basis van de ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds van het jaar 2023 van landelijk € 573 miljoen, mogen gemeenten in de begroting 2025 een structurele stelpost opnemen. Voor Laarbeek gaat het om een structureel bedrag van maximaal € 589.000. De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting. Wel adviseert het ministerie van BZK om, gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte, voorzichtig te zijn met het opnemen van een structurele raming voor dit dekkingsmiddel.
Bij de besluitvorming van de kadernota 2025 is hiervoor een bedrag ingerekend van structureel € 200.000 met ingang van 2025.

Besparingsverlies Jeugd

De geraamde extra besparing van het Rijk van landelijk € 500 miljoen voor 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027 is komen te vervallen. Deze voordelige bijstelling verloopt budgettair neutraal, omdat gemeenten in de begroting voor Jeugdzorg al rekening mochten houden met deze voorgenomen besparing met een hieraan gekoppelde lagere raming van de uitgaven.

Wet betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Het rijk stelt middelen beschikbaar om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van deze wet. De bijdrage Laarbeek is € 23.000 in 2024 en € 25.000 in 2025, welke geleidelijk afloopt naar € 9.000 in 2028.

Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. Dit kan door de gemiste huur- en zorgtoeslag te compenseren vanuit de individuele bijzondere bijstand. Hiervoor heeft de gemeente Laarbeek een eenmalig bedrag in 2024 ter beschikking gekregen van € 12.000.

Indexatie Wmo demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst een nog nader te bepalen deel van de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds verloopt, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkelingen op het gebied van demografie en vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking hiervan worden middelen beschikbaar gesteld voor een aanvullende indexering voor demografie. Voor Laarbeek is dit een bedrag van € 83.000 in 2026, oplopend naar € 263.000 in 2028.

Openbare bibliotheken

In de periode 2023-2024 heeft Laarbeek een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen gemeenten een decentralisatie-uitkering om zich hierop voor te bereiden. Voor Laarbeek gaat het in 2025 en 2026 om een bedrag van jaarlijks € 100.000.

Financiën

De budgettaire effecten als gevolg van de septembercirculaire 2024 gemeentefonds zijn over de periode 2024 t/m 2028 als volgt:

	2024	2025	2026	2027	2028
(bedragen x € 1.000)					
Budgettair effect	383	339	408	161	-279

Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 2.

Begroting 2025

Het meerjarenperspectief 2025-2028 inclusief de budgettaire effecten als gevolg van de septembercirculaire 2024 zijn als volgt:

	2025	2026	2027	2028
(bedragen x € 1.000)				
Begrotingstotaal (uit: collegeversie begroting)	-1.292	-1.612	-1.681	-1.763
Uitkomsten septembercirculaire 2024 gemeentefonds	339	408	161	-279
Begrotingstotaal (incl. septembercirculaire)	**-953**	**-1.204**	**-1.520**	**-2.042**

Begrotingstotaal (incl. septembercirculaire) uitgesplitst in structureel en incidenteel:

	2025	2026	2027	2028
(bedragen x € 1.000)				
Structureel saldo	1.766	-1.023	-1.520	-2.042
Incidenteel saldo	-2.719	-181	0	0
Begrotingstotaal (incl. septembercirculaire)	**-953**	**-1.204**	**-1.520**	**-2.042**

In het raadsvoorstel behorende bij de begroting 2025 wordt aan u voorgesteld om in te stemmen met de uitkomsten van de septembercirculaire 2024 gemeentefonds en de financiële gevolgen ervan (inclusief het jaar 2024) mee te nemen in de besluitvorming over de begroting 2025.

Bijlagen

1. Septembercirculaire 2024 gemeentefonds
2. Financiële gevolgen septembercirculaire 2024 gemeentefonds:
    a. Dienstjaar 2024
    b. Meerjarenperspectief 2025 t/m 2028

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris van Laarbeek,

J.W.M. van de Ven

de burgemeester van Laarbeek,

Y.C.M.G. de Boer